

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 300. Джерси Сіті, Н. Дж., понеділок, 24 грудня, 1934.

VOL. XLII. No. 300. Jersey City, N. J., Monday, December, 24, 1934. THREE CENTS

ЛІГА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПРОТЕ- СТУЄ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ

НЬО ЙОРК. — Ліга Української Молоді Північної Америки вислала до президента Рузвельта протест проти нової повені большевицького терору на Україні.

Нав'язуючи до вістки про езекуцію 37 осіб на Україні, протест переходить історію захоплення большевиками України та явившись брутальної сили для її денационалізації. Урядовий терор на Україні, говорять протест, прибрав різні форми, як: масові арешти й езекуції, висилки до таборів праці, піддержування голоду. Останніми тижнями, каже протест, до тих жертв большевицької неволі додано ще одну, а саме проф. Грушевського, що був президентом Української Народної Республіки, великого вченого, письменника, одного з найбільших істориків східної Європи, про котрого 9-тому історію України дуже корисно висказалося Американське Історичне Товариство.

Вихована в американських оточеннях, на американських ідеалах, молодіж українського роду не може зрозуміти, як його роду терор може бути можливим у цивілізованому світі. Це більше дивує й байдужість народу в Америці до терору. Супроти цього Ліга Молоді просить президента заступитися за гнобленими й переслідуваними земляками на Україні під Советами та зажадати від большевицького уряду припинити цей невіданий ніде терор.

На випадок, якби большевицький уряд не захотів послухати такого людського заклику, Ліга Молоді просить президента зрівняти з Советами вже й такі слабкі дипломатичні зносини. Заклик цей роблять вони в імені людських прав і свобод, котрі американський уряд традиційно обороняв.

Протест підписали в імені Ліги гр. Степан Шумейко як голова, й гр. Волтер Дж. Буката як секретар.

АРМІЯ ПРОТИ НАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ФАБРИКАЦІЇ ЗБРОЇ.

ВАШИНГТОН. — Департамент війни пропонує сенатському комітету, що розслідує фабрикацію амуніції, довгий меморіал, у котрім протитвояться перебранню на державу фабрикації амуніції.

Департамент війни станув на становищі, що фабрикація амуніції державою показала би невистарчаючу в часі війни. Департамент стоїть за те, що основою фабрикації амуніції повинні бути всілякі приватні підприємства.

ФЛЬОТА ВЖЕ НЕ ВЖИВАЄ НЕРЖАВЮЮЧОЇ СТАЛІ.

ВАШИНГТОН. — Департамент флоту зарядив, щоби при будові нових військових кораблів не вживано більше нержавіючої сталі. Показалося, що газолінійні збірники на кораблі „Рейнджер“, зроблені з такої сталі, покорчилися на морю.

ШИРОКІ ПЛЯНИ УРЯДУ ПРО ЕКОНОМІЧНУ ЗАБЕЗПЕКУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт дістав від іменованого ним Комітету Економічної Забезпечки широкі плани про забезпечення пенсії на старість. Комітет працював над планом шість місяців. Президент має переглянути проекти та дати конгресові відповідні припорушення.

ДАЮТЬ РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ.

ВАШИНГТОН. — Уряд дістає з ріжних міст звітлення про те, що ріжні підприємства дають своїм робітникам як різдвяні дарунки підвищуку робітничої зарплати.

Такі звітлення дістав уряд від підприємства „Інтернешнел Бізнес Машінс Корпорейшен“ у Бінгемтоні, Нью Йорк; від „Ричмен Бродерс Ко.“ у Клівленді, Огайо; „Фелс-Недта Совп Ко.“ у Філадельфії; „Места Машін Ко. оф Гомстед“ у Пیتсбургу та „Ловел Манюфактурінг Ко.“ у Ірі, Па.

ЗВОРОТ ДО ФАШИЗМУ В АМЕРИЦІ?

ВЕСТ ОРЕНДЖ (Нью Джерсі). — Огден Милз, бувший секретар скаргу, знов остерігав тут у своїй публічній промові перед одним місцевим клубом перед інфляцією та тенденцією до фашизму. Цей останній добуває Милз у впливі федерального уряду на організацію й ведення боротьби робітників проти підприємств.

„ВІГЛЯНТИ“ СТЕРЕЖУТЬ МІСТО ПЕРЕД НОВИМИ ЗАВОРУШЕННЯМИ.

ШЕЛБІВІЛ (Тенесі). — Боячися вибуху нових заворушень, стейтний уряд вислав сюди 550 воїків національної гвардії. Віночасно по місті панують члени спеціальної тепер організованого „комітету вігліанті“. Цей комітет складається з десятих відділів, з котрих кожний має 8 озброєних людей.

БРУТАЛЬНІСТЬ КОМУНІ- СТИЧНИХ СТРАЙКАРІВ.

Коло Говк Джонсхен, недалеко Корквейн (Канада), вибухав страйк рубачів. Страйк викликали комуністичні агітатори. Вони напали на рубачів і громили тих, що не хотили підчинитися Воркерс Юніті Ліг. Брутальні нападники побили спокійних робітників і їх розігнали. Робітники Новоанліс так побили, що його лице перемиралося в одну рану. До того комуністичні агітатори прогнали його з табору і він лустився пішки 12 миль до найближчого лікарня. По дорозі загубився, а можливо, що з упливом крові десь загинув.

СМЕРТЬ НАСЛІДКОМ ПЕРЕ- СТРАХУ.

В Бидгощі самохід малошю не переїхав 74-літнього Адольфа Торема. Всех шофер в останній хвилині зумів спинити самохід і він Торема тільки легко трутив. Та старенький чоловік так цим перестрашився, що кілька годин опісля помер у шпиталі.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

В Дермаїні, мізоцької волости, злобувиського повіту, мешкав інвалід і незаміжний селянин Кондрат Красовський, що був настільки наловимим алкоголіком, що на горівку випродав усе своє майно, а на позві заставив на кілька місяців наперед свою інвалідську ренту по 37 зл. місячно. З Красовських жили в один Каті його жінка й донька з ятєм.

Донька, Родина, старалася, як могла, впливати на морального батька, але нічого не помагало. Тоді одного дня, коли він вернувся з містечка Мозина піним разом з двома жінками, що мали зарплату в нього останніх 5 півдз жита (після чого родина загрожувала голодом), домашні до того не допустили. Кожна жінка побачила, що їм може дістатися, то втекли. А за годину Красовський схопив сокиру й кинувся з нею на свою доньку, що встигла вискокнути крізь вікно на подвір'я, вбиваючи шибу. Тоді в її обороні станув ятє (її чоловік), який ухитився втік до товчення бароболь і вдарив ним кілька разів свого тестя. В той час вбігла в хату донька й, виврашив батькові з рук сокиру, вдарила нею батька по голові. Наслідком того Красовський по перевезенню до шпиталю в Острозі помер. Доньку й ятє, Анну й Петра Демичуків, арештували.

ПЕРЕПАЧКОВУВАННЯ ЖИ- ДІВ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Слідча влада у Варшаві подала на слід ватаги, яка перепачкувала Жидів через Біден до Палестини. У зв'язку з цим арештували Іска Фурманського та Якова й Гершу Левіна. Багато осіб в їд поїзді, який в порозумінні з законним бором подорожі у Віні та з капітаном корабля, який нелегально перевозив Жидів до Палестини.

МОЛОДА ВРОДИЛА ДИТИ- НУ ПІДЧАС ВЕСІЛЛЯ.

В одному селі в Каринтії молодша, що сиділа за весільним столом, занедужала нагло. Коли не верталася довший час на салю, запершні гості зацікавилися її недугою і довідалися, що вона вродила дитину.

ВИСЕЛЮЮТЬ ШЛЕ- МІСТЕЧКО.

Недалеко Гідлен Крік Майн у Бритиш Колумбія є містечко, де живуть 1,000 душ. Коло того містечка є ковальня залізної руди. Компанія, що є власницею цієї ковальні, постановила вислати в повітря величезну гору і цим чином у легший спосіб відкрити залізну руду. Над приготуванням вибуху робітники працювали цілий рік. Компанія тунелі і закладала дроты до місць, де вкладали вибуховий матеріал. У деяких місцях тунелі поклали 800 стійл заліза. До вибуху мають ужити 100 тон динаміту. Через це, що вибух може ушкодити домів в сусідньому містечку, мешканці нерішувались з своїх домів. Це перший раз в історії людства, коли до вибуху вживають нараз 100 тон динаміту.

ТАЄМНИКА ПОЛУМАНА СТРИЧКА НАД ЮГОСЛА- ВІЄЮ.

В Інеці у Югославії населення оглядало чотири хвилини полумунай багрянцю стрічку, що немов луна знімалася на небі. Перелякане останнім подіям населення Югославії боїться, що це злий знак для краю.

ПІДСУДИЛИ НАМАГАННЯ ВТЕКТИ З СУДУ.

Після перекруженим судом у Познані відбувся процес проти фальшивників грошей. У хвилині, коли притинилися на хвилю розправу і обивачувались відвадили до келій, кілька з них вирвалися з рук поліції і намагалися втекти. В бігній з поліцією, що опісля вивилася, звала теж участь публіка з галерії, стачив в обороні обивачувальних. Поліція звикнула інцидент і віддала обвинувачених до в'язниці, а також арештувала ще кілька осіб з публіки.

14-ЛІТНІЙ БОЛЬШЕВИЦЬ- КИЙ ХЛОПЧЕЦ РАД БУТИ КАПІТАЛІСТОМ.

У Столціх піддержали 14-літнього Васіля Рибинського зі Смоленська. Він приїхав до Столціх із СССР „займем“ на ресорх вагона міжнародного поїзду „Москва-Варшава-Берлін-Париж“. Казав, що недавно вернувся з Франції його знайомий. З їх оповідань зазнаючимися з життям у капіталістичних державах. Капіталістичне життя так сподобалося малому Рибинському, що постановив втекти з СССР. Та хлопця польська влада відіслала назад до СССР.

ВКРАЛИ 38,000 ЗЛ. З ПО- ТЯГУ.

На шляху Бловне-Плохощі недалеко Варшави добулися кілька озброєних бандитів підчас їзди потягу до багажового вагону. Стероризували керманча потягу і кондукторів, ограбили поточний амбулсанс, забравши коло 38,000 зл. Перед пристанком Голембків бандити задержали потяг автоматичною гальмою і втекли. Поліція ствердила, що грабунку доконали три знаві бандити, які брали участь у голошній напад на товарний вагон дощорі у Варшаві. Показалося, що вони були добре поінформовані про розклад поточного вагону. Добувшись до нього, вони відразу кинулися до мішків з грошми, тому заходить підозріння, що діяли в порозумінні з залізничною прислужкою.

НЕЗАВИДНА ДОЛЯ РИБА- ЛОК СХІДНИХ КАНАД.

Саме тепер відбуваються дослідні корольовської комісії й Оттаві над долею рибалок у приморських провінціях. Скажі, які знімалися, в дуже темних краках представили життя бідних рибалок. Один сідок колонії повіту Мірамічі, Н. Б., говорив, що рибалки, які цього року ловили лососів, заробили пересічно по \$75. Інші рибалки, які займаються ловом устриць, заробляли по \$40, а інші заробили по \$110.

Другий сідок, на ім'я А. Дольф Гейч, з Лейкем, Н. Б., ствердив, що 200 рибалок у Гостер від 1932 р. взагалі не вказують ніяких заробітків. Вони цілий рік брали на кредит по скелях і ніколи не заробили стільки, щоб сплатити довг за набрану по скелях поживу 99 процентів рибалок з того дистрикту були зневолені брати публічний допомогу.

Др Ковді казав, що з бідних рибалок вже багдє галапаса, які са безцін спкують від рибалок зловлеву рибу.

Всі сідки погоджувалися на те, що уряд повинен поможти при організації кооператив до продажу риби, щоб у той спосіб виключити великих спекулянтів, які на нуджі рибалок роблять маєтки. Такими кооперативами малиб заряджувати виключно самі рибалки, які продавали свій важок заправляючи товар з помпінання посередників спекулянтів.

ТЕПЕР МАЄ ІЖУ НА ЧАС.

Віталіам Крафт, фермер з Вибуріи (Канада), несподівано спізнено їжу. Він ударив жінку, коля, вона сплилася за сіданком. Арештований за те, він заплатив \$10 карі і коштів.

Пані Крафт спізналася з огибдом. Він знов виявив своє негодунство і цим разом не дістав грошової карі, але 30 днів арешту. У тих 30 днях буде мати їжу на час.

ЗАГАДОННА ЕКСПЛОЗІЯ.

В баракі біля мосту, який будують біля Монастирським, скандася з невідомої причини експлозія, наслідком чого ший барак станув незабаром вогни. В бараку знаходилися два робітники, 18-літній Валєк і 20-літній Іван Рабї. Зали змогли втекти, але тяжко попеклися, так, що місяцями ліжля згоріло на вуздю. Обох відвезено до шпиталю, де Галь помер до двох діб, а Рабї чумився ще всім дням і також помер. Справою заналася слідча влада, щоби викрити, які вибухові матеріали були в баракі та що було причиною вибуху.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД МА- ЧУГІ.

В Пешеворці відомий бандит Мачуга із своїм спільником Колодзєзем зайшов до хати Лейби Горштіяйна. Тому, що застали їхні наймичку, піджакали, покуюючи папіроски. Людей, що тимчасом прийшли до Горштіяйна, бандити задержали. Як прийшов Горштіяйн (який добре знав Мачугу), під гаргозою робіт взяв в нього 100 зл. Опісля вишлі, а всіх у хаті замкнули на ключ. Потім пішли до бурмистра Рибинського, стероризували його та забрали 150 зл. і бравини. Опісля вишлі спокійно, замкнувши всіх на ключ.

ТЕРОРИСТИЧНА ГРУПА В САМІЙ КОМУНІСТИЧНІЙ ПАРТІЇ

ХОТІЛА ВИГУБИТИ ВСІХ ТЕПЕРІШНІХ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ВЕРХОВОДІВ. ТАКЕ ВИХОДИТЬ З ОФІЦІАЛЬНОГО ЗВІДОМЛЕННЯ З МОСКВИ.

МОСКВА (Росія). — Чим далі, тим ясніше виходить на яв, що вбивство Кірова було тільки словом того, що в самій комуністичній партії є розлам, що там є повно невдоволення грун та що там повстали тайні терористичні групи, звернені проти уряду. Саме за таку терористичну діяльність арештовано тепер у Ленінграді 13 осіб, яких віддано вже воєнному суду. До цієї терористичної групи, як кажеться в урядовим комунікаті, належав теж і Ніколаєв, убивник Кірова. В Ленінграді існував т. зв. „Ленінградський центр“, який об'єднував терористів, що були членами комуністичної партії й мали у своїй програмі вигублення комуністичних вождів. В комунікаті кажеться далі, що та група і її подібні це останки давньої опозиційної групи Зіновєва-Троцького. Кірова вбито в першу чергу за те, що він знищив давню опозиційну групу Зіновєва в Ленінграді. Провідником ленінградської терористичної групи був І. Котолінов, якого арештовано. Всі ті терористи були виключені з партії, але йтими покаляся і були знову до неї допущені. Ніколаєва виключили з партії в 1934 р., але по двох місяцях наново його приняли.

В „Звєстіях“ Радек називає опозицію зрадниками пролетаріату, комуністичної партії й революції. Каже, що їх діло є тим ганебнішим, що вони скривалися під крилами партії. І заповідає, що всі вони будуть „зметені з лиць землі“.

„Правда“ додає до цього, що опозиція держала звязок з закордонними білогвардійцями. Навіть цитує білогвардійський часопис „За Росію“, який виходить у Білгороді і який заповів убивство Кірова, пишучи, що „він мусить бути усунений з Ленінграді“.

ЧИ НЕ ГЛУМ? ПОСТИШЕВ У ВИШНІВАНІ СОРОЧІ.

КИЇВ. — „Вісті“ з 22-го листопада принесли портрет Постишева в українській вишиваній сорочці. Невдавно Постишев видав оповідання, свої спомини з повстанського загону, теж українською мовою.

БІДА СОВЕТАМ ЗА УКРАЇНСЬКИМИ ПИСЬМЕН- НИКАМИ НА УКРАЇНІ.

КИЇВ. — Український письменник Косинка написав повість „Гармонія“. Та вона видається советським критикам „націоналістичною“ і „контрреволюційною“. Критик Піскун пише про неї у „Вістях“ між інших ось що:

„Основне настановлення твору — довести, що большевизм для України чуже й незрозуміле явище, що біднота не тільки не підтримує большевиків, а навіть до діла не чула про них“. А далі: „Діква день-у-день але якихось большевиків“. А Галька говорить: „Кроковийці, большевики ці, не дають по людському жити“.

„Український фашист Г. Косинка — пише Піскун — розгортає настановлення, що нібито над селянством знушались тільки російські білогвардійці, а й слова не говорить про банди жовто-білої Центральної Ради, гетьмана“.

НОВА МІСТЕЦЬКА СИЛА.

КРАКІВ (Польща). — Серед „Містечкового Гуртка“, що має 18 членів, котрі студіюють шутку в краківській Академії Штук Красних, вибивається на перше місце молодий маляр і графік, Андрій Наконечний. Вистава його творів стрінулася з дуже прихильною рецензією. Характер його містечкова наскрізь національний, під чим не треба розуміти тільки вишивану сорочку, але глибоко вичуту культуру великого народу. Його „Мадонна“ намальована у візантійським стилі, але й характер — український.

ГАРБАЗНЯ ОО. СТУДІТИВ.

УНІВ (Галичина). — Український чин до „Студитів в Уневі відкрив модерну гарбарню. Виправлені нею шкіри виставлено на продаж 28-го серпня на великим ярмарку. Ввесь товар розсголено в один дім. Гарбарня забирає сирій товар від наших селян. Монастир задумує поширити гарбарні по цілій Галичині, дати нашим безробітним тим чином працю і диктувати ціну на шкіру в цілій країні.

КНИЖКА ПРО СКОРОПАДСЬКОГО.

ВАРШАВА (Польща). — Вийшла книжка Модеста Куницького під назвою „Скоропадський“. Має 174 сторін друку і в цілої присвячена особі Павла Скоропадського та його співробітникам і дітям з періоду гетьманату на Україні. „Діло“ поєдє, що вартість книжки у тому, що вся вона побувала на штахтах з російських і українських поважних жерел і тому потрібна кожному, хто хоче знати дійсну правду про Скоропадського.

ВЕЛИКИЙ УСПІХ „ГРИЦЯ“.

ПЕРЕМІШЛІ (Галичина). — Театр „Заграва“ відіграв „Ой, не ходи, Грицю“ в новій переробі. Вистава мала незвичайно великий успіх.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗІ СТАРОСАМБІРЩИНИ —

ПІД КРИШУ ХАМОДЕРУ.

Засякнуло і згаляло спокійного Сентрала Парку в Нью-Йорку, де поперечна дорога на схід до калекотливої Пяті Ебелі.

Десятки тисяч автомобілів пересидять тепер вулицю, що сідатиме своїми міліонерськими палацями. Але дих часу робить все і тут, і побіч палат, постоїть величезний апартаментовий дім для всіх, у кого є гроші. Діом на 15 до похвирів є тут звичайною повою.

Вступлю за цікавості до 16-поверхового діому на розі 96-ї вулиці, напроти Сентрала Парку. Хочу оглянути його входну галю, окраси, багатство. А при нагоді перелічити список мешканців. Є ріжні. Але нагороду дають якесь не чуже ім'я: Онфрій Волчик. Та в тім хвилі приходить диверик. Високий, сидно збудований чоловік. Відно, що це не лише диверик, але і торжор безпеченства в одні особі. Десь припадково якийсь і другий послугач — диверик, також у ліберії. «Я-е-ваше-тут-діло?» — питає диверик.

На такий запит я не був приготований, бо властивого діла не маю. От цікавості зайшов оглянути модерний дім. Та тоді я не маю причини страхатися диверика. «Хочу побачити з мистером О. Волчином», кажу холоднокрівно. «Ага, з кравцем» — каже диверик, — «іде на останній поверх». Показує у ліберії присковок до мене і кажу я як уложити я-кислі пнів, запровадив мене до «електричного» «дівчинки», значить, що Онфрій Волчик кравець, міг я в міхмісі віду-

мати якусь «орудку до нього. Хочби спитати про віднесення старого зношеного убрання? Та властиво мене зацікавило до такої його ім'я. Може, це Грек? — Онфрій. А може, я-кислі Словак: Волчик.

По конвенціональним «Гудморнін», пізнав я зараз, що це не є Американець. І так собі починаю розмову по українськи. «Та скорше грому з я-ного неба міг я надіятися, ніж почути тут українську мову» — відповів мені Онфрій. Розбалабався. Виходить, що це наш земляк із Старосамбірщини. І то свідомий земляк. Перебув кравцем світової війни. Був на російським, румунським та італійським фронтах. Розповідає, як перед розвалом Австрії перенесено шийний дивізіонний шпиталь з Любляни, в Країні, до Микундичина, в Галичці. Начальним лікарем при цьому шпиталі був відомий українське д-р Петрушевич, а звисним кравцем — наш Онфрій Волчик. Між обидвома земляками було відношення службового. Д-р Петрушевич був знайомий із своєю точністю і службовістю.

Аж якось у початках листопада 1918 р. приходить д-р Петрушевич до роботи Волчика і каже: «Ну, Волчик, я-вернувся свою шапку рожею назад! Все скінчилося». І при тім він віддав розету з написом «Франц Йосиф» і зі своєї офіційської шапки. Волчик був нечуже громом поражений. Не знав, чи це правда, чи може якийсь сон. Його начальник, командант шпиталю, австрійський полковник, самий поперіє те, що ще перед пів-години було ненарушальною свистістю, і ще визнає свого підданого до такого самого діла. Волчик не вірив у таку можливість, полав у переполох і нічого не відповів. Д-р

Петрушевич, побачивши його збентеження, вийшов з кімнати. Аж по 15 хвилинах прийшов Волчик до себе, вийшов з варту на підвірні бараків і тут побачив щось небувалого. Бо ніхто не говорив нічого, ніхто не зважав на нікого, але кожний бігав мовчки і горлячково. Кожний мав свій власний кріс. Без нього ніхто не зробив ані кроку. Офіцери глотали між зверта уваги. Видно було на ліш кожного страшенно пригноблені. Хоч не говорили, то чули всі, що сталося щось страшне. Впав лад, що держав армію разом. Впала дисципліна, впала відповідальність. Кожний дроваж за своє власне життя. Тому для охорони кожний держав кріс при собі.

Припадково Волчик стрічає офіцера України, Гаврилко. А той кричить: «Організуємо хлопці! Україна воскресла!» Тоді щойно зрозумів українським хлопці, що це брати до роботи, бо Мадри вже почали розгати матеріали, які були нагороджені в бараках, і перевозити їх на Угорщину. А були там такі, убараня, коши і т. п., що вартували мільйони.

На залізничній стації зроблено військовий наряд з цивільними. Один залізничний урядовець, Українець, у разні хорунжого, давав тайні інформації про ситуацію. Зі Львова повіли почали приходити звіти про організацію української держави. За короткий час великі магазини були в рух в руках України. Незабаром їх зліцтовано, а прибутков відіслано до української каси.

Волчик поїхав потім у старосамбірську округу і піддав розказам української влади. Взяв чинну участь в українсько-польській війні. По про-

раній укривався в лісах перед Поляками, які заборили йому все родинне майно: дім, естри і приїхав сюди в жовтні 1922 року. Відразу знайшов собі працю як кравець в одного родювотого Англії. Скоро виробився і заживав свою власну роботу, аж до піддашу отого великого апартаментового діому. Має своїх клієнтів з того діому і з сусідів.

Робити Волчик досить скромно, але зате дуже корисно, бо він має дуже багатих людей, які дають йому працю. Тими діями відзначає нову роботу на ті самі вулиці. Коли треба йому робити, то зараз шле до «Свободи» оголошення, шукаючи Українців. Активним членом українських організацій не є, бо на це не дозволяє йому час. Та за те його жертви відно до ріжні цілі, чи то організаційним проектом, чи то впрод до краю. Бачив я в нього багато листів від поодиноких інституцій кравців, котрим він стало вивиде свої жертви. Його повіт має в нім великого добродія, як жертводаця на ріжні цілі. Дуже багато помагає українським інвалідам, політичним в'язням, визвольній боротьбі, та твердить, що помагає таким діянкам народнього життя, це значить прискорювати визволення України.

Сайтлоп.

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1935 рік

в кольорах, календаріон друканий по українськи, свята означені чітким червоним друком на кожний день. Зависли Козаченки 25 ц. Гуцул на полонині пасе вівчів . . . 25 ц. Дівчина в українським строю . . . 25 ц. Український хлопцє і дівчина сидять на криниш 25 ц. Хлопцє і дівчина на Великій Україні 25 ц. Сини мої, Гайдамаки 25 ц. Шевченко, Драгоманів, Франко всі три на одному календарі 25 ц. Різдво Христове 25 ц.

КАЛЕНДАРІ НА 1935 РІК У ФОРМІ КНИЖКОВИ.

Календар накладом «Свободи» . . . 45 ц.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ. Желатинові 5 ц. Картки українського стилю . . . 5 ц. Листовий папір з віршем на Різдво 10 ц. Новорічні картки 5 ц.

Замовлення і гроші слати до:

«СВОБОДА», 81-83 Grand Street, abo P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

Купець: Пан добродій хай даруєть, та вибраних товарів не можемо вам доставити, поки не будуть вивірених попередній рахунок.

Замовляючий: Коли так, то прошу скреслити замовлення — я так довго не можу чекати!

На премієрі одному з гостей навчилось слухати й він каже до приятеля: — Я вже піду; ця драма хіба не має кінця.

— Ви увійте собі, — каже приятель — що то твір початкувочої авторки!

ЗАКОН ПРО ВІДШКОДУВАННЯ РОБІТНИКІВ У ПЕНСИЛВЕНІ.

Пенсиленський закон про відшкодування робітників за каліцтво або смерть, що їх пострадило внаслідок нещасливого припадку при індустріяльній праці, стосується до всіх нещасливих припадків і катастроф, які траплялися на території штату Пенсильванія, і до всіх робітників, які від них потерпіли чи постраждали з винятком домашньої промисловості, каліцтва робітників і впрод до осіб, що тільки припадково виконують якусь посаду.

Установою, яка приймає й полагожує всі ті справи, є Бюро оф Воркменс Компенсейшон при Департаменті Праці і Промисловості в столиці штату, Гарісбургу.

Головні постанови пенсильванського закону є такі:

За перших 7 днів нездатності до праці, після випадку, закон не признає ніякого відшкодування. Але на протязі перших 30 днів робітник має право на медичну і хірургічну поміч, ліки і бандажі, тощо, до ціни 100 доларів, і, коли треба, шпитальне лікування.

Відшкодування за каліцтво оброблюють таким способом, що в кождім випадку певний означений відсоток заробітної платні множиться через якусь число тижнів, так означене законом, з тою умовою, що той відсоток не може бути менший як 7 і більший як 15 доларів.

У випадку повної нездатності до праці, внаслідок окалічення при праці, потерпілому належаться 65 проц. його заробітної платні на протязі 500 тижнів. Коли нездатність до праці тільки частинна, значить коли потерпілий може ще працювати й заробляти, хоч не в своїй правильній професії і не стільки, як перед окаліченням, то йому належаться 65 проц. ріжниць між попереднім і теперішнім заробітком на протязі не більше як 300 тижнів.

У деяких випадках постійного окалічення закон означає окремі суми відшкодування, а саме: за втрату руки (долоні) — на протязі 175 тижнів; за втрату рамени цілої руки за 215 тижнів; за втрату ноги за 215 тижнів; за втрату стопи за 150 тижнів; за втрату ока на протязі 125 тижнів; за втрату великого пальця 60 тижнів; за втрату вказуючого пальця 35 тижнів; за втрату інших пальців за 30, чи 20 чи 15 тижнів. Втрата обох рук, ніг очей рахується як постійна, досмертна нездатність до праці.

Посмертне відшкодування платиться так:

Вдові або вдовієви, коли нема дітей, 44 проц. заробітку, або не більше як 10 дол. на тиждень. Вдові або вдовієви з однією дитиною не більше як 12 дол. 50 центів на тиждень, з двома дітьми 14 дол., з трома не більше як 15 доларів. Коли погибла людина не лишила по собі ні жінки, ні чоловіка, ні дітей, то відшкодування дістають батько або мати, залежно від того, наскільки були залежні від погиблого; а коли нема батьків, то брати і сестри, якщо він їх у часі своєї смерті хоч у часті удержував.

Коли робітник дістав відшкодування, але не спосібний до праці, то може подати заяву до «Бюро оф Регабілітейшн» в Гарісбургу. Це Бюро обучає калік і шукає для них підходящої праці.

ФІЛС.

— Знаєш, — каже Балсамбам до товариша, — що я мушу натерпітися від моєї судини! Напримір учора: Приходжу до неї вчором, сідаю на канані той чашці газету. Вона сидить біля мене, робить щось на драту. Минула година, вона відзначається мене: «Бершю ти худий, наче люкешин!» Чи ти бачив щось такого? Так я її палить, сто-чека не сказав!

Діонізія Ліппа.

ЦИЛІНДЕР

Сивоводистий, гарно зодягнений пан в окулярах, що вже кілька хвилин сидів при Тальміновому столику, відложив газету та незаметно кинув оком на нього.

Нараз звернувся до нього та торкнувся його руки.

—Позвольте, що представляюся. Називаюся Бруно Кентен — і подаю руку молодому чоловікові.

Тальмін сказав своє назвище та глянув на нього допитливо.

Тамтої говорив далі:

—Даю вам нагоду за малу, легку працю заробити сто марок. Я був би дуже радий, коли би ви згодилися.

Тальмін згодився.

—А яка це праця, пане? — спитався.

—Фізична, а радше спортова, — була відповідь — та попри це треба бути теж намою своїх нервів. Коли згодиться на моє пропеложження, не будете мати іншої роботи, як лише бігти не дуже скоро з Гатської вулиці на Сільну площу. Це буде яких тисячу вісімсот метрів, можете перебігти що до дороги вигідно за п'ятнадцять-двадцять хвилин. Це буде нова реклама фабрики циліндрів Баталія. Я є шефом пропаганди тієї фабрики.

Він глянув на Тальміна та говорив далі:

—Ви візьмете на голову найновіший модель нашого циліндра, а крім того надянете довгий дощевий плащ; а як лише прибігнете на Сільну площу, там вас відфотографуєть. — Він спитався: Годиється?

Тальмін не потребував довго роздумувати. Самособою, що згодився. Сто марок, це для нього великі гроші.

—Ви стійте тут, — сказав Кентен — я піду на другий бік вулиці. Як я дам вам знак, ви зараз же починаєте бігти. Дуже важне, що ви ввесь час маєте бути спокійні, на ніщо не звертати уваги, а рівномірноними кроками бігти до мети. Я візьму анто й там ждати на вас.

Шеф пропаганди станув перед дверима одної крамниці по другому боці хідника. Тальмін глянув на нього та ждав нетерпеливо умовленого знаку. Проїшли дві, три хвилини. Нараз Кентен підняв руку вгору.

Тальмін не тратив ні хвилиночки та пустився бігти.

Дивно виглядав він у хвилюючому, довгому, яснозодягнутому плащі та високому циліндрі.

Закри Тальмін добіг до першого угла, почув за собою голосні крики. У запалі не зважав на крики. Гнав далі широкими хідниками. Потім завернувся у другу вулицю.

Зачинився крик у звичайно такий тихий вулиці.

—Держіть злодія! — крикнув хтось такий йому за плечима.

Ще хвилиночка і Тальміна зловив поліцей.

—Я вас арештую!

Зодотник Юрій Беніт глянув на інспектора.

—Ні, то не той — сказав збентежений золотник. — Не розумію, — промимирив він. Лише вкрили каплі поту.

Інспектор казав відпровадити Тальміна до сусідньої кімнати, коли цей сказав, що жалеє, що підозрівав невинного чоловіка.

—Може годину тому, — говорив-золотник — прийшов до моєї крамниці сидно збудований, може з тридцять-літній чоловік. Казав показати собі перстені із самоцитами. Я сам обслуговував його, бо помічника не було. Я післав його з пакетом на почту.

Інспектор спитався:

—Як той чоловік був зодягнений?

—Був у циліндрі й дощовому плащі. Трохи дивножко, подумав я собі. Я думав, що то чужинець, хоч вимова його не вказувала на це. Вибрав зпоміж дванадцятих найдорожчих перстенів. Шо він був знавещь, я зараз переконався. Тут задзвонив телефон. Це хотіла говорити зі мною одна знайома пані в справі перелового нашійника. Розмовляли ми дуже коротенько, зчонайбільше дві хвилини. Як я відложив телефон, то переконався, що той гість пропав. Самособою, пропали теж перстені. — З жалем додав:

—Маю шкоди на вісімнацять тисяч, пане інспекторе. Я вибів і побачив чоловіка в дощовому плащі та циліндрі, як біг вулицею. Самособою, я думав, що то злодій та сказав його арештувати. Це все, що я можу сказати.

На другий день Тальміна випустили на волю.

Він мимоволі став помічником злодія дорожності, тому його не могли притягати до відповідальності.

Жаль лише було Тальмінові, що поліція задержала гарний циліндер, як доказ.

ПОЗІР! СІРКАКІЗ, Н. А., І ОКОЦІЯ! ПОЗІР!

ЗЛУЧЕНІ, ВІДЛИД У. Н. СОЮЗА: БРАТСТВО СВ. ПЕТРА І ПАВЛА, ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ І УКРАЇНСЬКА СІЧ

улаштувувать ЮБІЛЕЙНЕ СВЯТО

в СОРОКЛІТІ ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА У ВІСТОРОК, 25-ГО ГРУДНЯ (НА ЛАТИНСЬКЕ РІЗДВО), 1934

в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 1317 В. Файет-улиця.

Святочну промову виволосить головний прелсідант У. Н. Союзу г. МИКОЛА МУРАШКО.

ПРОГРАМА СВЯТА:

Рано в дев'ятій годині усі члени ДПІ І СТАРШІ ЗЛУЧЕНІХ ВІДЛІДІВ збираються в Українським Народнім Домі. З Народного Дому поїздом з прапорами і візниками узадується до церкви, де оточить М. Козів відправити Службу Богу за здоровля усіх членів і паннаиду за усіх померлих членів трох відлідів. По Службі Божій, усі члени й гості узадується до Українського Дому, де відбувається Спільний Святочний Обід, а по обіді КОНЦЕРТ перелатиний промови, пісеньки й декламаций. Концертоту програму виконає Церковний Хор під проводом учителя Я. Завиш.

Члени й члениці всіх трох відлідів мають обовязково прибути на це свято.

ЗА ЮБІЛЕЙНІЙ ПРОГРАМОЮ:

Д. Орнич, М. Дидик, І. Пігуля.

